

GAZET'A TRANSILVANEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, Fóiea una data pe septimana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 40 doicleeri, or 3 galbini mon. sunatória. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 80 cr. de facare publicare. Fara depunerea acestui pretiu înainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 103.

Brasiovu, 24. Octobre 1863.

Anulu XXVI.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Dela senatulu imperialu.

(Corespondinti'a privata.)

Vien'a, 28. Oct. Ar crede cineva, cumuca dupace diurnalele din capital'a imperiului publica pre largu si cu deamenuntulu tóte lucrarile parlamentare de aici, strabatandu adesea pana si la lucrarile comisiuniloru si ale sectiuniloru de comisiuni, ar fi de prisosu, cá de es. diurnaleloru romanesci din provincii se li se mai faca si alte impartasiri particulare despre afacerile senatului imperialu, ci ca ar fi de adiunsu traducerea simpla din nemtiesce in romanesc, cu care se indópe cineva pe publiculu romanesc. Cá se retacemu inse, cumuca susu atins'a opiniune e combatuta in fakta prin exemplele altoru diurnale de alte limbi, eu voiu a'mi cérca noroculu si a ve impartasi câteva din scurtulu timpu alu petrecerii mele de siepte dile in capitala, apoi a intréba, déca cele impartasite de mine le-ati aflatu in diurnalele de aici, séu déca le-ati aflatu, in ce colóre s'au aratatu ele ochiloru romanesci.

Asiá este, ca ati cetitu despre priimirea in parlamentulu imperialu a celoru 26 deputati transilvani o multime de sciri diurnalistiche? Aceeasi fu cordiala, asiá ne spunu foile publice. Eu inse n'am cetitu nicairi aceea, ce am vediutu si am simtitu insumi cá si mai multi insi dintre cei 26, cumuca — acea parte a casei deputatiloru, carea trece de liberala, a priimitu pe deputatii nostrii rece si cu óresi-care aeru de neincredere; cumuca a fostu trebuintiósá o intalnire bunaóra cá cea dela monastirea Melk (distantia de 12 miluri dela Vien'a pe Dunare in susu), unde cei mai de frunte oratori si conducatori ai partitei liberale se aiba ocaziune mai de o di intréga spre a face cunoscentia personala cu mai multi deputati ardeleni si se'si schimbe opiniunile preconcepte de mai nainte in urmarea celoru mai sinistre informatiuni, care privia mai alesu pe romani, despre carii nu se póte crede, catu de tare s'a latitu si inradacinatu parerea, ca ei pre lenga ce ar' fi lipsiti de nisce principie politice mai nalte, apoi candu va veni treb'a la darea de voturi, nu voru vota altumintrea de catu, numai la comanda, cá si rutenii. De alte parte trebue se'ti spunu si aceea, ca dintre ai nostrii inca erá de aceia, carii — lucru firescu intre asemenea impregiurari — celu d'antaiu pasiu ilu facura, de si dupa o indelunga meditatie si calculare, totusi cu mare sfiéla. Intr'aceea mie'mi vine a crede, cumuca in restimpu de o luna multu 6 septemani deputatii nostrii voru fi in stare de a se orienta in parlamentulu imperialu cumu se cade si ca prin urmare pre temeulu cointielegeriloru ce trebue se premérge, voru fi mai tardiu de mare folosu sarmanei nóstre tieri.

Deocamdata desbaterile parlamentare publice sunt de prea puçinu interesu pentru publicu, ve asiguru inse, ca desbaterile din comisiunile financiale s. a. sunt de o importantia inalta generala si atatu de profundu petrudiatóre in viéti'a poporaloru monarchiei, incatu neci ca me simtiu in stare de a'ti o descrie in cuvinte mai puçine. Comisiunea pregatitóre de refor-

me in modulu repartitiunii si a scóterii dariloru pe viitoru are o problema colosala inaintea sea. Scopulu este a schimba sistem'a contributiuniloru asiá, cá se contribue numai aceia, carii au, se contribue multu aceia; carii au multu; se nu contribue nimicu aceia, carii n'au nimicu, ci numai cele doua bratie. Eu nu credu, cá acést'a comisiune se póta fi gat'a in decursulu acestui anu cu operatulu seu.

Intr'aceea comisiunea numita financiala, adeca aceea, carea pregatesce votarea bugetelor numai pe 14 luni urmatóre (in carea se aleserá si 4 ardeleni, doi romani, 1 unguru si 1 sasu) inca a datu preste o multime de lucruri fórte migalóse si altele de o natura preste mesura delicata. Scopulu este a micshora se se le imperiului, pentrucá se poti micshora si dările séu incai se nu mai fia statulu silitu a contrage earasi datorii noua. Inse cumu, candu nevoile tierii crescu pre neasteptate? Ungurii ceru dela statu ajutoriu de 30 mil. fl. v. a. pe sam'a celoru peritori de fóme in Alföld; Polonii in vecinatate casiuna o multime de spese neprevedute prin aceea, ca regimulu e constrinsu a fiené acolo trupe multu mai numeróse de catu in timpuri normale. Ungari'a totu mai pastreza pusetiunea s'a cea pasiva inse amerintiatóre, prin urmare insuflatóre de neincredere si grija.

Comisiunea financiala e compusa din mai bine de 30 membrii, intre carii mai multi barbati de o capacitate in tóta privinti'a eminente. La aceeasi comisiune ia parte si cate unulu séu doi ministrii. Eri siedinti'a acestei comisiuni a tienutu siese óre intregi. Ea adeca lucra nu numai in dilele in care nu se tienu siedintie publice, adica sambata, dumineca, luni, ci si in altele. Eu nu sciu déca ardelenii nostrii voru cuventa mai desu in parlamentu, ceea ce sciu este, ca ei prin comisiuni potu face neasemenatu mai multu bine tierii loru decatu in siedintiele publice. Cei carii au intratu cá membrii in comisiuni sunt petrunsi de acestu adeveru, ei se folosira si pana acumu de unele ocaziuni de a da informatiuni despre impregiurarile tierii nóstre, care pociu dice, ca abia la unii din membrii parlamentului este in catuva cunoscuta.

Astadi DDnii membrii ai camerei deputatiloru dau la ospelulu „Muntsch“ o mésa stralucita in onórea deputatiloru ardeleni. (Vedi si Nr. tr. Red.)

Cu alta ocaziune iti voiu scrie si despre spiritulu predominantu in camer'a deputatiloru scl.

In 30. Octomvre a fostu o desbaterie interesanta in cas'a deputatiloru asupra „consiliului de instructiune“ (de vreo cateva luni in Iuniu, se publica unu statutu pré'naltu, in care se regulésa crearea si competinti'a unui consiliu scolariu pentru totu imperiulu) si asupra ministeriului de instructiune si cas'a deputatiloru reieptá propusetiunea comitetului ad hoc, care er'a pentru fundarea unui ministeriu de instructiune de sene statoriu si cu 76 in contra la 57 de voturi s'a primitu partea 1, a prop. comisiunei, care suna: „Cas'a se voiésca a dechiará, cumuca nu póte incuvintia cerculu activitatiei atribuitu consiliului de invetiamentu, pe catu se estinde elu preste consultarea asupra legiloru si ordinationiloru, si cu deosebire neci incredintiarea trebiloru personale aceluasi, si acésta ca pe o mesura fara

scopu, care ingreunedia tesaurulu statului.“ Dupa finirea acestei desbateri, pentru consiliari de scóla se resolvi sum'a de 72396 fi., cu tóte ca deputatulu Kupr vorbi infricosiatu in contra institutului de consiliariu scolaru, dicundu: ca se se aléga profesori bine esaminati, sei provizioneze mai bine, si apoi se li se dè tóta increderea. (Va urmá).

Diet'a Transilvaniei.

Sabiiu, 30/10. 1863. Comitetulu alesu spre anteconsultare, asupra regulamentulu dietalu se constitui inca in 13. Oct., alegundusi de presiedinte pre deputatulu Plecker, de substitutu aceluiasi pre Lazar, si de actuante pre Obert, — esta fú totudeodata insarcinatu a face unu proieptu cu privire la afacerile interne ale comitetului, care in 26. ale l. c. si tienú cea d'anteia, si in diu'a de eri a doua siedintia, — aceea din urma — dupa cumu suntemu informati — au avutu rezultatulu uneia cointielegeri unanime, ca afara de principiile cuprinse in proieptulu regimului se potu luá cu privire la legile substátore ale tierii — adeca nesterse prin diploma din Oct., — si alte principii — de referintia — in regulamentulu dietalu. Operatulu lui Obert se primi cu ceva insemnari, cari au produsu necesitatea de a se amplificá inca aceiasi, spre a se puté lasá comitetulu cu atata mai lesne in discussiune asupra principiiloru, dupa care, si cumu? ar avea de a se compune diet'a pre viitoriu! si spre a se puté impartii si comitetulu in sectiuni spre elaborarea regulamentulu dietalu, si de trebi. —

Cuventarea Dlui Nicolau Gaetanu

in siedinti'a dietei Tranniei XLIII. din 9. Octobre 1863,
(despre sen. imperialu.)

Inaltu Presidiu! Inalta Dieta!

Atatu din vorbirile deputatiloru Obert si Wittstock, carii au facutu amendamentulu de eri la reportulu comitetului dietale privitoriu la tramiterea ad hoc de deputati in consiliulu imperialu, catu si din cuventarile deputatiloru, ce au susutienutu acelu reportu, ce se afla adi la ordinea dilei, s'a veditu apriatu, ca pre in. rescriptu pentru tramiterea de deputati ad hoc la consiliulu imperiale, s'a impartasitu inaltei diete cu un'a modalitate, care nu e prevediuta in regulamentulu provisoriu de trebi.

In adeveru, déca se iè in dejudecare form'a si cuprinsulu acestui pre-in. rescriptu, se arata la antai'a vedere, ca elu nu e o propunere a regimului spre a se dá o lege macaru provisoria, nu, caci nu e in forma usitatu cu propuneri si mai cu séma, pentruca determinandu totudeodata modalitatea, in care se se aléga deputatii ad hoc la consiliulu imperiale inlatura si ori-ce consfatuire din partea reprezentantiei tierii in acést'a privintia, si angustéza drepturile inaltei diete prevediute in §. 15 a regulamentulu de dieta si a §§-loru 42 si 48 din regulamentulu de trebi, provocandu si insarcinandu pe inalt'a dieta a tramite deputati in consiliulu imperiale dupa modalitatea prescisa.

O asemenea provocare amu mai veditu in decursulu acestei diete, candu cu inarticularea legiloru fundamentale de statu din 20. Oct. 1860 si 26. Febr. 1861.

Atunci provocarea avé locu, pentruca danduse monarchiei si singuraticeloru regate si tieri aceste legi fundamentale din plenitudinea potestati maiestaticice, asia dicundu, octroinduse acelea legi fundamentale, obléga pe toti supusii Mai. Sale c. r. apostolice, decadu afara de sfer'a obiepteloru de consultatu, prin urmare si inarticularea acelor legi avea se se intemple neconditionatu; — in casulu presinte provocarea de a tramite ablegati la consiliulu imperialu dupa modalitatea prescisa inse dupa parerea mea n'are locu — pentruca in patent'a imp. din 26. Febr. 1861 nu s'a determinatu modalitatea tramiterei deputatiloru la consiliulu imperiale pentru Transilvani'a, ba prin a 4. propusetiune regia acést'a s'a reservatu pentru afacerile dietali, — luandu in dejudecare, ca regulamentulu provisoriu de dieta e datu numai pentru diet'a presinta: si ca regulamentulu definitivu de dieta are se se prelucre la a 3. propusetiune regia, stricte luandu lucrulu, modalitatea tramiterei de deputati la consiliulu imperialu neci nu se póte pertraptá inaintea ordinului dietalu, pentruca cu acést'a ocaziune are se se statoréscu principiulu conducatoriu, déca natiunile inarticulate se voru representá dupa interesele nationale séu voru fi reprezentate numai clasele poporului transilvanu.

Se dice, ca definitiv'a modalitate de a tramite ablegati in consiliulu imperiale se va pertraptá la timpulu seu, si ca modalitatea prescisa are valóre numai pentru ad hoc, si oa

acést'a e dictata de urgentia impregiariloru: eu trebuie se marturisescu, ca acést'a asecurare nu me indestuléza, pentruca dupa una esperintia indelungata m'amu convinsu, ca mesuri provisorii, lesne se introducú definitivu si pentruca eu nu vediu atat'a urgentia in impregiarile presinte.

Eu inca asiu dori, cá sarcinele publice ce apasa pe cetatienii mei se se usiureze catu se póte mai multu, n'amu inse sperantia, ca fiindu timpulu fórte inaintatu si ne-potunduse schimb'a veniturile tierii fara perlucrari si desbateri antecedinte, presinti'a ablegatiloru transilvani ad hoc in consiliulu imperiale va póte mediuloci acelea usiurintie de sarcini publice, ce se aducu de motive pentru tramiterea de deputati in consiliulu imperiale. —

Mai am de a observá la cea ce s'a disu, ca diet'a Transilvaniei a mai facutu concluse pe care mai tardiu numaila formulatu in articuli de legi atata, ca nu tóte esemplele 'su de imitatu, pentruca déca s'aru poté tóte imitá, atunci si regimulu ar aflá pentru sine asemenea esemple de imitatu, dupa care a introdusu articuli provisionali, ordinile despre falimente, instructiunea tabularia fara de ar fi pertraptatu aceste legi in dieta, in fine mai observediu, ca D. Puscariu e in retacire, candu premitendu, ca Mai. S'a are dreptu a chiemá ablegati in consiliulu imperialu si din tienuturi, cetati si corporatiuni, intréba déca e de a se mai asteptá si pentru acestu casu vreo lege?

Eu dicu, ca cu publicarea patentei din 26. Febr. 1861 s'a publicatu pentru provinciile asia numite ereditarie si lege electorale, dupa care clerulu, proprietarii mari, cetatile si poporulu agricolu si alegu reprezentantii sei independinte un'a clasa de alt'a, ca pentru acestu casu in anumitele provincie, dicu, esista lege si ablegatii in consiliulu imperialu conformu cu §. 7 alu acelei patente se potu conchiamá si pin alegeri de tienuturi dupa clase, fiindu inse in Transilvani'a stabilirea modalitati tramiterei ablegatiloru la consiliulu imperialu pertraptariloru constitutionali — interpretarea acestui §. in intielesulu Dlui Puscariu nu póte avé locu.

Pe mine nu me multiumesce neci principiulu ce s'a pusu de basa la modalitatea alegeriloru presinte, pentruca introduce representarea intereseloru de clase si nu de natiuni, cea ce ar fi se se introducea chiaru si dupa parerea Dlui Wittstock si Puscariu, deci conformu acestoru convingeri avendu in vedere prescisele §. 7 alu ordinii dietale si a §. 3 din regulamentulu de trebi, cumu si oportunitatea aflandu óre-care garantii in amendamentulu Dlui Wittstock me alaturu lenga acestu amendamentu.

Siedinti'a a XLIV. din 10. Octobre,
vedi-o in Gazet'a Nr. 94, pag. 364.

Siedinti'a XLV. din 11. October,
vedi-o totu acolo pag. 365, ear' actele cetite in ea le vomu publicá in numerii viitori.

Asupra alegerei comiteteloru lucrátorie de proiecte, la 'ntrebarea Presiedintelui, Conrad Schmidt (com. sas.) propune, cá fiindu obiectula de mare insemnate si cerendu barbati de specialitatea judecatoréscu, cari in comitecele de pan'acumu potu se fia, potu se nu fia: se se aleaga pentru preconsultarea lui unu comitetu nou, care se se compna din cate 2 membri din fiecare despartiamentu.

Gaetanu contr'a lui Schmidt, de óre ce vede intrens'a o vatemare caci diet'a candu au alesu in comitecele, au alesu totu ómeni capaci, cari sunt in stare a consultá si asup'a obiectului de fatia. Din partesi propune, cá, avendu obiectele de pertractatu afinitate intre sine, unu comitetu se ia asupra-si tóte obiectele respective, si anume comitetulu pentru elaborarea unei legi dietale se elaboreze si proiectulu de lege pentru impartirea tierii si proiectulu pentru tramiterea deputatiloru transilvani la Senatululu imperialu; comitetulu pentru causele urbariale se ia si cele judecatoréscu, in fine comitetulu, ce se va denumi pentru proiectulu privitoriu la banc'a ipotecaria se elaboreze si unu proiectu de lege pentru catastru.

Presiedintele. La acestea nu ne potemu lasá astadi, caci nu sunt la ordinea dilei.

Mog'a. Se se faca 'ntrebarea de sprijinire. Se face; Schmidt e sprijinitu.

Gaetanu. Déca propunerea adusa de densulu mai nainte nu e la ordinea dilei, apoi propune acumu, cá obiectulu de desbatere se se predeá pentru afinitate comitetului insarcinatu cu causele urbariale. — Facendu-se intrebarea de sprijinire, Gaetanu se scóla singuru. (Haritate).

Branu de Lemény partinesce pre Schmidt. — Alti oratori nu sunt insinuati, si asiá cerendu-se de tóte partile incheierea desbateri, Presiedintele aduce la votare propunerea lui C. Schmidt, carea se priimesce mai cu unanimitate. — Presiedintele provóca a se aduce in siedinti'a urmatóre siedulele ga'ta.

Siedinti'a a XLVI 13. Octombrie 1863,

vedi-o in Nr. 96 pag. 372, si cuventarea Dlui Ratiu despre urbarialitate din siedinti'a acésta vedi-o in Nr. 99. Ear' representatiunea dietei, cu care s'a tramisu art. I. de lege co-resu, si alegerea deputatiloru la sen. imp. (vedi F'óia Nr. 27.

Cu acestea punemu capetu la desbaterile dietali, mai avendu a insirá numai vreo 3 cuventari si proieptulu pentru curtea judecatorésca; si suntemu de convingere, ca s'a facutu de adiunsu asteptarei on. publicu cetitoriu si necesitatiei ne-eparate a natiunei cu publicarea desbateriloru dietale, mai pe largu decatu in ori-ce altu diurnalu esitu pana acumu.

Chronica din afara.

Germanii si caus'a lor, mai anteu a confederatiunei si a reformei ei dupa actele de reforma ale imperatului Austriei, inca se afla nedusita de antagonismu.

Principii germani, cari fusesera in congresu si subscrisera actele de reforma de Francufurtu, mai tienura in dilele acestea la Nürnberg in Bavari'a pela 8. Oct. o conferintia de ministri din acelesi state si rezultatulu su presidiulu ministru-lui Austriei contelui Rechberg e, nu sciu, cumu sei dicemu, adeca 1) ca Anstri'a va respunde Prusiei si la scrisórea lui Bismark; 2) celelalte cabinete voru sprigini respunsulu Austriei in depesie separate; 3) Principii remanu credintiosi actului reformei din Francufurtu, ér' pretensiunile tóte 3 ale Prusiei se dechiara de ne-acceptabile. Acuma se respandesce faim'a ca Prusi'a mai bine va esi din confederatiunea germana, decatu se remana cu o rola secundaria intr'insa.

Caus'a cu executiunea feder. germana, cá se ocupe ducatulul Holstein-Lauenburg, cá executiune, pana-candu Danimarc'a nu va implini vóia Germaniei, adeca se recunósca prin lege autonomi'a ducatulului acestui germanu, inaintédia din ce in ce totu mai spre o prorumpere a dusimaniei, ca Danimarc'a a respunsu la insciintiarea pentru executiune, cumca neci chiaru nemtii Holsteinesi nu dorescu executiune si Dani'a se pregatesce de aparare, punendusi atatu flot'a in stare, catu si armat'a pe picioru de resbelu; apoi si Angli'a sfatuesce Germaniei o impacare fara amestecu in trebile interne ale Danimarcei. —

Iubileulu germaniloru pentru batali'a de la Lipsia, s'au serbatu din partea germaniloru de tóte partile cu o nespusa pompa si espeptatiune. Pe 18. ad. Oct. la aniversarea bataliei cei mari dela 1813 in contr'a lui Napoleonu fura din partea magistratului din Lipsi'a si Berlinu chiamati reprezentanti din tóte cetatile Germaniei, afara de acestea mai venira si reuniunile, numai o reuniune fú reprezentata cu membri preste 500 numai din Lipsi'a, care in totu anulu serbéza diu'a de 19. Oct. pentru scaparea Lipsiei diu periculu; si in a. acesta, iubileulu de 50 ani 'lu au serbatu si cu o espusetiune de obiecte memorabile, mai cu deosebire armaria. — Inainte de acésta cu vreo cateva septemani se serbà acolo adunarea gimnasticiloru din tóta Germani'a, cu care ocaziune spiritulu si ideile propagandismului nationalu germanu au jucatu earasi de buna séma prim'a rola. — Atatea intalniri, atatea serbari, atatea conducte de tortie cu cantece entusiastice ale reuniuniloru de cantereti in fruntea la 10 mii de purtatori de tortia, multime de inteligintia adunata, cá la 100 mii ómeni pe inaltiamile, unde se redica monumentulu bataliei popóreloru dela Lipsi'a, — tóte aceste sunt presemne pipaite, ca tóte partitele Germaniei se unescu in punctulu ala treilea, ad. progresarea si entusiasmarea natiunei pentru libertatea si inaltierea s'a, pregatindu-o la cri-ce eventualitati in contr'a cuceritoriloru din afara, cumu fú d. e. Napoleonu I. — Germanulu lucra cu planuri pe sute de ani inainte, elu nu da cu bot'a 'n balta, neci fortiéza lucrulu, candu vede periculu; inse la orce lucrari ale sale isi lasa cate o usia deschisa pentru indintarea propagandei nationale pana la marea négra. —

Bataia dela Lipsi'a se numesce batai'a de popóra (Völkerschlacht) adeca, acolo natiunile cele mari ale Europei si au mesuratu puterile: Germanii cu Slavii si romano-francii. Totu acestea elemente amenintia si pe primavér'a viitóre a se infrunta unele cu altele intreolalte, tóte celelalte cause laturale, Danimarca, Polóna, Montenegrina, Turcica, Romanica, Gréca, sunt numai nesce anteposturi si antemergatóre. Care voru esi victorióse odata, urm'a va alege, cu diu inse, ca numai acelu elementu va avé viétia mai segura si mai indelungata din acestea 3 elemente, care va apara si propaga mai multu spiritulu de libertate constitutionalu, nu constitutionalismu absolutisticu, séu absolutismu constitutionalu ci constitutiunea in perfectulu lui intielesu. Viitoriulu va vedé, ce in-

semnéza a 'si bate cineva jocu de popóre, portandule de nasu, cá pe nesce minoreni abiecti. —

Poloni'a inca totu sangere. De candu a intratu gen. Berg cá supremu comandante, reulu s'a maritu si curgerea sangelui vinovatu, nevinovatu s'a facutu mai désa si mai de tóte dilele. Lasamu nespusele contributiuni, puse pe toti cei prepusi, ca s'ar' tiené de guberniulu nationalu, dar' apoi si acumu de curundu facù se se spandiure vreo 4 varsiaveni totu din asemenea prepusu, si cu tóte acestea, e lucru de mirare, cumuca o politia rusésca cu sute de mii armata se nu póta descoperi, desfiintia séu macaru imprastiá guvernulu nationalu. Dar' — se crede ca nu va trece multu si desperarea va resculá si Varsivi'a. — Pana acumu cu fortuna schimbatiósa se totu mai lupta deosebitele corpuri polóne cu rusii, totu in bataia guerilica. Nu scimu, déca érn'a nu le va aduce o neputinti'a de a continua acestu resbelu dara, de nu se va domoli elu pana la primavéra, va fi unu miraculu, déca nu va aprinde conflagratiune in tóta Europ'a.

Diplomati'a inca n'a facutu nemicu in caus'a polona, si pe candu unii dicu, ca cele 3 poteri negociatóre sunt aprópe de a se uni, pentru tramiterea unui ultimatu consunatoriu la Rusi'a, altii cugeta, ca Austria cauta de vreo 4 ani o coalitiune asupra lui Napoleonu si a Italiei fara ai succede inca pana acumu. Se mai asteptamu pana la deschiderea parlamentelor vities latine, care tóte 'su indise pe 5—15 Nov.

In Englitera se facu acumu meetinguri in favórea lor, vrendu a informa opiniunea publica in favórea poloniloru. Princip. Czartoriski fú spiritulu indemnatoru la acesta. Franci'a tace si face; poporulu si inteleginti'a voru sili pe Napoleon se apere pe poloni.

Greci'a. In 24 Oct., diu'a aniversara a alungarei reg. Otto porni noulu rege alu Greciei, dela Toulon catra Greci'a petrecutu de unu vaporu belicu, unulu francesu, altulu englesu si unulu rusu. cele 2 prime cu cate 600 armati spre aparare. Se póte usioru, ca trupele englese si franceses 'si voru capatá ocupatiune, pentru-ca in Atena domina inca anarhia.

PRINCIPATELE UNITE ROMANE.

Jassi. „Unu anuariu nou.“ Supt acestu nume s'a publicatu din partea D. directore gimnasialu din Jassi Dr. J. L. Maiorescu, o programa pe an. scolasticu 1862—1863, cari'a precede o disertatiune despre studiulu limbei latine cá fundamentulu educatiunei morale in gimnasiu, care merita a fi cetita cu atentiune de toti aceia, cari sunt chiamati a se ocupa de instructiunea publica in ori-ce parte a Romaniei. Anuariulu seu program'a gimnasiului din Jassi ne da si o ochire acurata despre starea aptuale a acestui institutu precumu si unu feliu de istoria cronicara acelor 10 luni, de candu veni gimnasiulu sub directiunea D. Maiorescu. Ne ar' fi placutu fórté a vedé in acésta rubrica nu numai inregistrarea actelor si evenemintelor petrecute sub nou'a direptiune ci si o legatura mai strinsa eu trecutul acestui gimnasiu, cá asia se se conserve o continuitate in afacerile nóstre — celu puçinu scolastice de o camu data. Dar' si asia precumu este program'a aceast'a face multa onóre noulu directore si credemu, ca va avé bune rezultate nu numai pentru gimnasiulu din Jassi, ci si pentru alte asemenea institute.

Mai in detaiu din anuariulu acest'a in Nr. viit.

Bucuresci. S'a decretatu, ca in tóte resiedintiele de prefecturi si suprefecturi, unde nu ecsista intendanti militari functiile acestor'a se se indeplinésca de catra prefecti si suprefecti, care se voru tiné de regulamentele ce se voru trámite de ministru de resbelu in privinti'a administratiei militare, si ministrulu de resbelu este auctorisatu a dá instructii speciale intendantiiloru suplenti, indata ce va avé trebuintia de concursulu lor.

Mari'a Sa princés'a domnitóre a sositu in 14. Oct. in Parisu.

Pentru nesupunere la ordinea gubernului se mai destuira din functii egumenii manastiriloru Bistritia, Rachitosa, Fastacii, Dancu si b. santu Lazaru, Golia, Trei-Jerarsi, Barboi, Frumós'a de dincolo de Milcovu.

Br. Eder, consulu gen. alu Austriei a parasitu Bucuresci cu concedia, lasandu pe Domnulu Montlong cá insarcinatu. —

Lemburgu. Kuczinski, consiliariu alu judeciului provincialu, fú omoritu cu pumnariu, dupa ce mai inainte 'i amenintiasc proscriptiunea comitetulu nationalu polonu, fiindu-ca Kuczinski le tragea dunga preste socotéla.

Vien'a. Comitetulu finacialu dela senatulu imperialu a incuvientiatu unu imprumutu de 20 mil. pentru ajutorirea lipsitiloru din Ungari'a.

Publicatiune.

La întregirea armatei ce se va începe la 1-ma Martiu 1864 su chie-mați tinerii născuți în anii 1839, 1840, 1841, 1842 și 1843.

Consemnarea acestor îndatorați la asentare se va începe în singularele comune în Noemvrie, iar activitatea comisiunii mestecate pentru eliberare în Decemvre a. c. Diua și locul pentru fiecare cercu și făcarea comuna independente se voru face deosebitu cunoscute prin deregatoriile locali.

Deci toți aceia cari cadu în acele cinci clase chieimate se se îngri-geară, ca se fia trecuți în consemnatiunile comunale și se ajungă la asentare; ca-ci de altmintea voru fi chieimați la asentare în anii mai tardii, candu voru fi mai betrani, și unii dintreinsii pôte se voru fi și casatoritu, și apoi precumu servitiulu militariu asia și despartirea de familia le va ca-dea mai greu.

Asiderea se se însinue și strainii, ca se se pôte despre acea însciintă deregatori'a competente, și se nu via în stare de a fi tratați ca fugari.

Care crede a fi scutitu de asentare sau că notoriu neaptu, sau din vreunu altu titlu din cele enumerate în §§. 13—21 a legi pentrn întregirea armatei are de asiu castiga din buna vreme documintele necesarii pentru motivarea cererei sale și ale da judeului procesuale, duloului sau inspectorului competente; cari apoi pe cei notori neapti sau din oficiu eliberati ei voru însemna. Desemnarea acést'a inse va castiga valoarea de decisiune a instanței prime numai atuncea dacă comisiunile mestecate impu-terite spre cercetarea aceloră nu voru conchide altu-ceva.

Dacă careva dintre tinerii ce stau în cele patru clase mai înalte, la un'a sau mai multe asentatiuni de mai înainte au fostu eliberatu ca notoriu neaptu, sau din oficiu sau ca supranumerariu sau dimisus, totusiu trebuie și acum'a se se însinue, și asiu motiva cererea, ca la din contra și cele mai întemeiate cereri voru remane ne respectate.

Consemnatiunile comunali despre îndatoratii la asentare, după ce se voru închia se voru espune în totu locul — peste cateva diile care se voru publica — la cunoscintia tuturor, și în locuri mai mici se voru și ceti publice.

Cu care ocaziune dacă va avea cineva vreuna observatiune în contra înscrierii sau lasarei a vreunui îndatoratu la asentare, sau a desemnării celor notorie neapti s'au din oficiu eliberati, e îndreptatitu în dilele amintiute a o face acea la judele duloului s'au inspectorului procesuale.

Dacă cererea lui acolo nu se va respecta pôte reclama la comisiunea mestecata pentru eliberare, și decumva neci acolo aru capata rezolutiune favoritoare până în 14 diile a recurge la r. Guberniu.

Terminele aceste cu atata mai acuratu trebuie a se ținea, și documintele necesarii cu atata mai vertosu completu și după forma prescrisa a se substerne; ca-ci altmintea cererile cari nu se voru susterne la tempulu seu s'au completu se voru reiepta.

Blanquette pentru documinte se voru capata la judii, duloi și inspectorii procesuali gratis.

Care e chematu la asentare și nu se infatiesiadie fara de a se poté legitima se va trata ca fugariu, iară care ilu va ajuta intru acea ca complice.

Care va prinde unu fugariu va primi din visteria statului prin Guberniu regescu 24 fl. v. a. pe langa rebonificare din averea fugariului s'au a complicelui, avendu de a se însinua numai la deregatoria s'a pentru acea.

Care ar' voii a se eliberá pe langa depunerea tacei de rescumparare cu 1200 fl. are de a însinua acést'a asia tempuriu la deregatoria sa, catu după primirea Rezolutiunei până la activarea comisiunii mestecate pentru eliberare se pote administra acea suma în casa c. r. de contribuțiune și certificatulu selu pote produce.

Sibiu în 26 Octomvre 1863.

1—3 Dela Guberniulu reg. alu Transilvaniei.

32156—1863.

Publicatiune.

Dupa rescriptulu presid. cancelariei transilvanico-aulice ddo 2. a l. c. Nr. 3836, tacs'a pentru rescumpararea dela militia pe a. 1864 în cointelegere cu ministerele de resbelu, de finantie și statu, precumu și cu cancelariile ungarica, transilvanica, și croato-slavóna, s'a statoritu la 1200 fl. un'a mii doue sute fiorini, care decisiune cu acelu adausu se aduce la cunoscintia publica, cumuca acea tacsă numai până atunci se va primi, candu comisiunile eliberatore pe calea reclamatiunilor isi voru începe funcțiunile.

Din siedinti'a reg. guberniu transilvanu, ținuta în Sabiu în 16. Oct. 1863.

Publicatiune de Concursu.

În urmarea conclusului adusu în siedinti'a II. p. 22 a adunarei gen. a Asociatiunei, ținute la Blasiu în 7. și 8. Sept. a c., subscribulu comitetu publica prin acést'a Concursu pentru premiulu de 50 fl. v. a. destinat pentru doi insi romani, cari cu ocaziunea adunarei generale viitorie, voru deveni cu documente demne de credintia, ca sunt în posesiunea mai multor fragari destinați pentru prasirea vermilor de metasa.

Competitorii pentru acestu premiu au de a se preinsciinti'a la comitetulu Asociatiunei trans. până la 1. Juliu c. n. 1864.

Sabiu în 6. Oct. c. n. 1863.

Comitetulu Asociatiunei trans. pentru literat. romana și cultur'a poporului romanu.

Invitare

spre

a luá parte la a VIII. loteria filantropica de statu.

Cele până acumu realizate siepte loterie de statu spre scopuri filantropice și comunu folositoare au adusu unu venitu abundante, cu carele institutele pentru seraci, morbosi, smintiti, orfani sel., ce după preanaltele dispuștiuni ale Mai. Sale c. r. apostolice au participatu la elu, în diferitele tieri ale imperiului s'au redicatu séu se voru infintiá catu de curundu. Unu resultatu atatu de imbucuratori se pôte multiumi numai binevoitoriului concursu, carele spriginesce aceste întreprinderi pururea din tóte partile. —

Acumu se pune în lucrare a VIII. loteria de statu filantropica, dotata cu castiguri straordinari înalte.

Și cu aceasta loteria e că se se faca multu bine, fiinduca Mai. S'a c. r. apost. cu parintésca îngrijire s'a înduratu a dispune, că din caratulu venitu alu acelia

un'a diumetate

se se dedice zidirei unui institutu de smintiti în Tirolu, infintiarei unui institutu pentru scutirea femeilor esite din carceri în Veneti'a, și eventualuminte după mari-mea acestei diumetati și ajutorarei spitalului de copii dela St. Anna în Vien'a și Françiscu-Josefinu în Prag'a;

car' cealalta diumetate

spre fundarea de stipendie de mana pentru fetele fara avere ale c. r. oficeri, ale partilor și deregatoriilor militari; în fine spre infintiarea de locuri fundatiunii în casele mai nalte de creștere și în companiele de scóla.

Subscribulu că de atatea ori până acumu, se adreséza înca odata cu încredere catra toti generosii iubitori de omenime, a caror'a anima și mana totudéun'a e deschisa pentru cómenii lor nefericiti și patimitori, rogandui, că prin cumpararea de sorti se conferésca spre succesulu și acestei întreprinderi adevératu umanitarie.

Fia că și aceasta invitare că și cele de mai înainte, se aiba resultatu bunu, și fia că aceia, caror noroculu nu le va favori, se'si afle remunerarea în dulcea consciintia a bunului opu ce au facutu, ajutorandu catu de bine cu banutiulu seu pe lipsiti și nefericiti.

Vien'a, 17. Septembre 1863.

Fridericu Schrank,

1—3

c. r. consil. de gubernu și siefulu direct. de loteria.

Cu acést'a loteria, a carei sortire se va ținé nesmintitu în 9. Januaru 1864, se oferescu celoru ce voru luá parte anteiadata fórte însemnati nimeritori principali, adeca 1 à 100,000, 1 à 50,000 și 1 à 25,000 fl., apoi castiguri 1 à 10,000, 1 à 5000, 2 à 4000, 3 à 3000, 3 à 2000, 5 à 1000, 20 a 500, 40 a 100, 2000 a 20 și 2000 a 10 fl., în suma totala

300,000 fl. de val. austr.

Unu sortiu costa 3 fiorini val. austr.

Nr. 4321 1863 civ.

E D I C T U.

Dela magistratulu urbanu și districtualu alu Brasiovolui cá tribunulu judecatorescu, se face cunoscutu, cumca plenipotinti'a lui George Anken, în poterea careia érá îndreptatitu a suscrie cá procuristu pentru firm'a „fii George Ioan în Brasiovu“ (Georg Johannis Söhne in Kronstadt) cu datulu de astadi s'a stersu.

Brasiovu, 17. Octombre 1863.

3—3

Magistratulu urbanu și districtualu, ca trib. judecatorescu

Cursurile la bursa în 3. Noembre 1863 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 50 cr. v. a
Augsburg	—	—	113 „ 75 „
London	—	—	113 „ 30 „
Imprumutulu nationalu	—	—	81 „ 30 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	75 „ 30 „
Actiile bancului	—	—	787 „ — „
„ creditului	—	—	184 „ 50 „

Obligatii desarcinarii pamentului în 29. Octombre 1863:
Bani 73·90 — — Marfa 74·40

Redactoru respundietoru

JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
JOANNE GÖTT.